

OBSAH

PŘEDMLUVA	13
---------------------	----

I. OBDOBÍ KŘESŤANSKÝ STAROVĚK

I. epocha: 1-311

Od počátku církve do konstantinovského obratu

Historický Ježíš a založení církve	14
1. Historická existence Ježíše, 2. Historičnost založení církve, 3. Církvev jako tajemství víry	
Prvotní církvev a apoštolská doba	18
1. Obec učedníků po Ježíšově nanebevstoupení, 2. Podoba církvev v prvokřesťanské době	
Postup mladé církvev z Jeruzaléma do Říma	22
1. Prvotní obec v Jeruzalémě, 2. Obec v Antiochii, 3. Počátky římské obce	
Další šíření křesťanství až do 3. století	26
První duchovní rozvoj křesťanství	29
1. Apoštolští otcové. 2. Raně křesťanští apologeté, 3. Církevní otcové	
Počátky křesťanské školy alexandrijské	36
Vnitřní krize: rozkoly a hereze	38
1. Židokřesťanské hereze, 2. Gnostické systémy, 3. Manicheismus, 4. Marcionismus, 5. Enkratité, 6. Montanismus	
Pronásledování křesťanův v římské říši	43
1. Příčiny pronásledování, 2. Průběh pronásledování	

II. epocha: 312-604

Od Konstantina Velikého k Řehoři Velikému

Konstantinovský obrat	52
1. Konstantinův přestup ke křesťanství, 2. Založení říšské církvev, 3. Problematika obratu	
Dogmatické zápasy a všeobecné koncily na Východě	59
1. Nauka o Trojici, 2. Christologie	
Západní teologie. Augustin a spory o nauku o ospravedlnění a milosti	69
1. Ambrož, 2. Augustin, 3. Jeroným, 4. Papež Řehoř I.	

Askeze a mnišství ve staré církvi	76
1. Dějiny problému, 2. Podstata mnišství, 3. Velcí otcové mnišství	
Řím a východní patriarcháty. Otázka primátu	81
1. Římská církevní obec, 2. Otázka primátu, 3. Starý a Nový Řím	

II. OBDOBÍ STŘEDOVĚKÁ CÍRKEV

Rozdělení a základní struktura západoevropského středověku	85
1. Periodizace a označení, 2. Antika, křesťanství a germánství, 3. Základní znaky středověku	

I. epocha: 500–700

Církev jako průkopnice rodícího se Západu	91
První setkání Germánstva s církví	94
Iroskotská církev a její misie na pevnině	96
1. Pokřesťanštění Irska, 2. Irská misie na pevnině, Kolumbán Mladší	
Křesťanství v Británii a anglosaská misie na pevnině	99
1. Misijní činnost v Anglii, 2. Anglosaská misie na pevnině	

II. epocha: 700–1050

Winifred Bonifác a založení křesťanského Západu	102
Svazek mezi papežstvím a franskou říší	104
1. Papežství mezi Východem a Západem, 2. Nové úkoly franské říše	
Karel Veliký a založení západního císařství	109
1. Karlův život a dílo, 2. Karlova idea říše, 3. Karlovo řízení církve, 4. Karlova idea císařství, 5. Císařská korunovace a její problémy	
Rozpad karlovské říše a „saeculum obscurum“ (temné století) římské církve	118
1. Říše, 2. Církev	
Oto Veliký a obnovení západního císařství	124
1. Otova říšská a církevní politika, 2. Obnovení císařství r. 962, 3. Císařská idea Oty Velikého	
Svatá říše (Sacrum imperium). Říše Otců a Saliů do r. 1046	127

III. epocha: 1050–1300

Rozkvět církve ve vrcholném středověku

Cluny a mnišské reformní hnutí	131
---	-----

Gregoriánská reforma a spor o investituru	133
1. Svoboda církve, 2. Boj o investituru, 3. Pokusy o řešení. Wormský konkordát, 4. výsledky	
Velké východní schizma z r. 1054	138
Nový duch Západu	139
1. Nové formy mnišství, 2. Reforma světského kléru (kanovnická reforma), 3. Reforma lajků	
Křížácké hnutí	144
1. Křížové výpravy, 2. Rytířské řády, 3. Význam křížáckého hnutí	
Hnutí chudoby, hereze a inkvizice	148
1. Biblicismus a následování Krista, 2. Kataři, 3. Inkvizice	
Velké žebравé řády	152
1. František z Assisi a jeho řád, 2. Dominik a dominikáni	
Teologická věda a univerzity	154
1. Scholastika a její představitelé, 2. Vznik univerzit	
Papežství od Inocence III. do Bonifáce VIII.	158
1. Inocenc III., 2. Poslední zápas mezi papežstvím a štaufským císařstvím, 3. Bonifác VIII.	

IV. epocha: 1300–1500

Církev v době rozpadu západní jednoty

Avignonský „exil“ a velké západní schizma	163
1. Papežové v Avignonu, 2. Západní schizma	
Kostnický koncil a konciliarismus	167
1. Co předcházelo, 2. Průběh a snahy o jednotu, 3. Jan Hus a jeho kostnický proces, 4. Otázka reformy na concilu, 5. Volba papeže, 6. Po concilu. Basilejský „konciliarismus“	
Renesanční papežství. Alexandr VI. a Savonarola	174
1. Renesanční papežové, 2. Alexandr VI. a Savonarola, 3. Julius II.	

III. OBDOBÍ CÍRKEV V NOVOVĚKU

I. epocha: 1500–1700

Reformace a katolická reforma

Předpoklady reformace	180
1. Církevní zlořády v pozdním středověku, 2. Kladné hodnoty, 3. Symbióza náboženství a života, 4. Touha po reformě, 5. Nominalismus, 6. Humanismus a biblicismus	

Erasmus Rotterdamský a humanismus	184
Martin Luther. Jeho vývoj v reformátora	186
1. Dnešní katolický obraz Luthera, 2. Lutherův vývoj, 3. Spor o odpuštění a první rozpor	
Postup reformace v Německu	193
1. Říšský sněm ve Wormsu, 2. Vývoj v Německu 1521–1530, 3. Augsburský sněm 1530, 4. Od rozprav o unii do augsburského náboženského míru 1555, 5. Shrnutí	
Ulrich Zwingli a novokřtěnenství	204
1. Život a působení Zwingliho, 2. Dějiny novokřtěnenství	
Jan Kalvín a reformace v Ženevě	209
1. Životopis, 2. Nauka, 3. Rozšíření	
Jindřich VIII. a anglický církevní rozkol	214
Církevní úsilí o reformu před tridentským koncilem	216
Tridentský koncil 1545–1563	220
1. Předběžné poznámky, 2. Průběh koncilu	
Obnova po velkém koncilu	223
1. Papežství, 2. Episkopát, 3. Řeholní stav, 4. Ignác a jezuitský řád	
Protireformace: inkvizice, pronásledování kacířů a hon na čarodějnice	230
1. Předběžná poznámka, 2. Vytvoření konfesního vědomí a duch protireformace, 3. Inkvizice, 4. Hon na čarodějnice	
Nové období světových misí	234
1. Situace ve středověku, 2. Doba zeměpisných objevů, 3. Misie v Indii a v Číně. Spor o akomodaci	
Od baroka k osvícenství	238
1. Proud v církvi namířené proti centralismu kurie, 2. Osvícenství	

II. epocha: 1789–1918
Od Francouzské revoluce do 1. světové války

Francouzská revoluce a sekularizace	243
1. Revoluce, 2. Sekularizace	
Restaurace německé církve v 19. století	245
1. Nové uspořádání německé církve, 2. Vnitřní rozvoj	
Papežové a církevní stát	247
První vatikánský koncil	248
1. Příprava, 2. Průběh koncilu	
Po koncilu: starokatolictví a kulturní boj v Německu	253
1. Opozice v Německu, 2. „Kulturní boj“ v Německu	
Papežové po 1. vatikánském koncilu	256

III. epocha: 1918–1965
Od 1. světové války do současnosti

Návrat z exilu a nový vzestup	260
1. Situace ghetta v Německu, 2. Nové církevní vědomí: liturgické hnutí, ekumenismus, 3. Vývoj ve Francii, Itálii, Anglii a USA	
Pontifikáty Pia XI. a Pia XII.	265
Církev v třetí říši	269
1. Hitlerova politika, 2. Odpor církvi	
Pontifikáty Jana XXIII. a Pavla VI.	275
Druhý vatikánský koncil a jeho následky	278
Pontifikáty Jana Pavla I. a Jana Pavla II.	286

D O P L Ň K Y
(Bedřich Smékal)

Slovanští apoštolové Konstantin a Metoděj	290
Dědictví slovanských apoštolů	292
Svatý Vojtěch	293
Stíny univerzálního císařství	294
Střední Evropa za vrcholného středověku	295
Idea impéria u Karla IV.	296
České náboženské hnutí	297
Kalich a kališnictví	298
Reformace a protireformace ve střední Evropě	299
Unionismus	300
Rakouské katolictví a československá církev	301
Závěrečná poznámka o ekumenismu	301
 CHRONOLOGICKÁ TABULKA	 306
 SEZNAM PAPEŽŮ	 330
 LITERATURA	 334